

N:o 12.

Redaktör och utgifvare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 15 Juni 1892.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspris:
10 öre petitraden (15 öre utl.)

Årg. 12.

Dina Edling.

Vår Kgl. opera mister med detta spelårs slut en af sina bästa förmågor, en konstnärinna, som kan räknas blaud denna scens allra förnämsta prydnader, då fru Dina Edling nu lem-nar densamma och träder tillbaka till privatlivet. Den förlust vår första lyriska scen gör med hennes afträdande derifrån är svår att få ersatt, ty hennes konstnärsskap har varit af så framstående art, hennes sceniska verksamhet så trägen och anlitad, att man knappt förstår, hur Kgl. operan skall kunna undvara henne, särdeles då en röst af det slag, som fru Edlings, och dugande krafter i dessa tider äro så välbehöfliga för operascenen. Och det vissa är, att vår operapublik skall känna en stor tomhet och saknad, då den mister en af operapersonalens mest sympatiska medlemmar, en konstnärinna, som under en lång följd af år med allt skäl omhuldats af denna publik, och ej mindre af konsertsalens, såsom en af dess största favoriter. Den klara och tjusande timbren i hennes stämma, den ofelbara intonationen och det djupt musikaliska uttrycket, den lediga framställningen i äfven mycket fordrande kaloraturpartier, det naturfriska, glada väsendet, som är den starkaste sidan af hennes talang, men ej mindre det kvinliga behag och den varma kän-

sla som tillhör hennes natur — allt detta framstår nu för oss såsom ett solbeglänt minne i den stund vi måste säga farväl åt Dina Edling såsom fästad vid vår operascen. Vi ha visserligen det hopp, att konstnärinnan såsom gäst kommer att ännu en och annan gång lät höra sig der, men detta varder dock mera tillfälligt i så fall. Fru Edling kan emellertid blicka

tillbaka på en konstnärsbana af mycket stora meriter. Hennes stämma har visserligen med hennes flitiga tjenstutöfning och villighet att sjunga partier, som ej legat så väl för hennes röst och därför ansträngt densamma, rönt något inflytande af tiden, men detta märkes knappast annat än i sångpartier, hvilkas höjd icke lämpar sig för hennes organ, och af roller, till hvilka

den här hänvisar henne, är hennes repertoar så rik, att man väl kunde vara nöjd om man åtminstone för dessa ännu fått behålla henne. Man må dock ej heller undra på att hon med makt känner sig dragen till hus och hem; pligter och lycka der hafva en lätt förklarlig dragningskraft, och en konstnärsbana, om äfven så ljus lycklig som fru Edlings, kan till slut blifva tröt-tande.

I det vi nu vid fru Edlings afsked från operan uttala den varma tacksamhet vi känna för hvarje ädel konstnjutning hon skänkt oss under sin mångåriga verksamhet der, ha vi också velat vid detta tillfälle å nyo framställa bilden af den älskliga konstnärinnan, hvars lefnadsteckning inledde denna tidnings 8:de årgång, och bifoga dertill några biografiska uppgifter samt en kompletterad förteckning öfver de roller hvari hon uppträdt.

Bernhardina Edling, född Niehoff är född d. 14 nov. 1854 i Kristianstad, der hennes fader

Dina Edling.

hade anställning som musiker. Denne flyttade sedan öfver till Ystad, och då hon der tidigt väckte uppmärksamhet genom sin präktiga röst, blef hon genom musikvänner i denna stad, bland hvilka främst den musikalske apotekaren G. Smith, i hvars hem hon var mycket omhuldad, satt i tillfälle att komma till hufvudstaden och fullkomna sin talang i Musikaliska akademien. 1872 blef hon der intagen som elev i prof. Günthers sångklass, afslutade med heder studierna vid konservatoriet 1876 och debuterade derefter samma år å Kgl. operan d. 2 juni med stor framgång som Adina i »Kärleksdrycken». Följande år debuterade hon ytterligare som Alice i »Robert» och Pamina samt blef 1 juli detta år med kontrakt fäst vid Kgl. operan. Bland roller som sedan införlifvats med hennes repertoar kunna i främsta rummet nämnas: Susanna i »Figaros bröllop», titelrollerna i »Carmen» och »Mignon», fru Ström i »Muntra fruarna», Fatima i »Oberon», Bertha i »Nürnbergerdockan», Rosina i »Barberaren», Zerlina i »Don Juan» och »Fra diavolo» och hennes sist creerade roller: Lola i »På Sicilien» och Laura i »Gioconda». För öfrigt har hon uppburit följande partier: Anna i »Friskytten» och i »Wermländingarne», Bertha i »Profeten», Amneris i »Aida», Zephyrine i »Diamantkorset», Rose Friquet i »Villars dragoner», Marie i »Regementets dotter» och i »Czar och timmerman», Zelida i »Konung för en dag», Adalgisa i »Norma», Iphigenia i »Iphigenia i Aulis», Inez i »Afrikanska», Kiva i »Karpathernas ros», Marcellina i »Vatendragaren», Mathilda i »Wilhelm Tell», Giovanna i »Ernani», Puck i »Oberon», Arlette i »Jean från Nivelle», Betty i »Silfverringen», Ileana i »Neaga», Brigitta i »Den svarta dominon», Diana i »Kronjuvelerna», Bera i »Harald Viking», Rose i »Andorradalen», Serpina i »Ett litet huskors», Chimène i »Kungen har sagt det», Praskowja i »Nordens stjärna», Olympia-Antonia-Stella äfvensom modern i »Hoffmans sagor», Meala i »Paul och Virginie», Genma i »I Firenze», Mallika i »Lakmé», Nils i »Diamantbröllopet».

Äfven såsom konsertsångerska i oratorier och kantater samt såsom romanssångerska har fru Edling inlagt stor förtjänst.

Fru Edling ingick 1882 äktenskap med ingenjör Edling i Upsala. Hon blef 1885 medlem af Musikaliska akademien och erhöi 1890 medaljen *Litteris et artibus*. Under de senare åren har hon äfven som sånglärarinna varit ganska verksam.

Den entusiastiska hyllning, för hvilken konstnärinnan var föremål på sin recettafton d. 31 sista maj, bar tydligt vittne om hur högt hon är värderad af operapubliken, som då så talrikt infunnit sig att bringa henne sitt

tack för den långa utmärkta verksamhet hon här utfövat i konstens tjänst. Sex å sju lagerkransar och en oräknelig mängd blommor samt flerfaldiga inropningar efter hvarje akt visade tillräckligt med hvilka stora sympatier hon här omfattats. Efter operans slut nödgades hon slutligen framträda framför jernridån och mottog, synbarligt rödd, de närvarandes stormande ovationer. En varm hyllning egnades konstnärinnan äfven vid hennes sista uppträdande söndagen d. 12 juni, då publikens fåtalighet helt visst var föranledd af den föreställningen, att hon på sin recettafton hade sitt sista uppträdande.

Förlusten af fru Edling såsom städigvarande fäst vid vår k. operascen mildras af det hopp att man så ofta som möjligt der skall få hysa henne åter som en kär gäst.

Nedanstående uppsats har insändts från hr Norén. Vår artikelförfattare, A. L., har anhållit få ledsaga densamma med några noter.

Genmäle till A. L.

Då Red. i Musiktidningens sista nummer före sommarsemestern beviljat plats för ett bemötande af A. L:s i förra numret införda artikel »Westphalism i Sverige» med vilkor, att det blir kortast möjligt, torde jag, under hänvisning till nämnde artikel, f. n. inskränka mig till följande.

Först tackar jag uppriktigt A. L. för den uppmärksamhet, han egnat »Valda koraler i gammalrytmisk form» och särskildt för det välvilliga erkännandet, att hans »reflexioner» på intet sätt vilja »förringa arbetets stora förtägen, särskildt i fråga om häfandet af sextaktens rätt». Såväl af de här understruckna orden som af artikeln i öfrigt framgår, att A. L. väsentligen accepterat den specifikt Aristoxeniska teorin för den sextidiga takten t. o. m. i fråga om hvad Aristoxenos kallar »des tvåfaldiga diairesis» eller hvad man förklaringsvis plägar beteckna såsom en regelbunden omväxling emellan rent »joniska» takter och »trocheiska dipodier» (A. L.: $\frac{3}{2}$ och $\frac{6}{4}$ takt). Men hvem är det vi hafva att tacka för framdragandet af teorin för sextakten, om icke just Westphal? På samma gång jag därför med synnerlig fögnad konstaterar, att A. L. i denna viktiga del själf hyllar »Westphalismen», kan jag ej undertrycka min förvåning öfver, att han fyller hela sin uppsats med »reflexioner», som väsentligen innebära ett förringande af — just den Aristoxeniska teorin för den egendomliga sextidiga takten, medan han om samme musikteoretikers teori för enkel och sammansatt tredtidig och fyrtidig takt, för »stigande» och »fallande» rytm, för periodbyggnad m. m.

inte yttrar ett ord. Råkar inte A. L. härvid i uppenbar själfmotsägelse?¹

Men det är kanske hufvudsakligen mot vår framställning och behandling af merbemälda teori öfverhufvud och af sextakten i synnerhet, han drager i härnad. Ett fullständigt vederläggande af A. L:s anmärkningar skulle kräfva mer utrymme än som nu står oss till buds. För tillfället inskränka vi oss därför till följande erinringar.

1) Såväl af »inledningen» som af arbetet i öfrigt framgår tydligt, att vi i likhet med Westphal ingalunda underskatta den moderna taktindelningen medels taktstreck. Tvärtom hafva vi tydligt visat, både att vi väl känna taktstreckets historia och betydelse, och att vi omsorgsfullt använda detsamma. För vårt sätt att placera taktstrecket i sextidig takt med stigande rytm hafva vi bjudit skäl, som A. L. i sin uppsats ingalunda vederlagt². Då A. L. i afseende på vårt vädande till hela den moderna musikkulturen och der ymnigt förekommande sätt att placera taktstrecket vid sextidig ($\frac{3}{4}$) takt med stigande rytm försäkrar, att »antingen måste vi hafva misstagit oss om rytmen, eller ock har vederbörande tonsättare placerat taktstrecket rasande», så gifves äfven en tredje möjlighet, nemligen

¹ Motsägelsen kan jag icke inse. Vill förf. fortfarande hysa den tron, att teorin för sextakten är »specifikt» aristoxenisk, ehuru jag visat, att en koralist oberoende af antika föreställningar gjort alldeles samma taktindelning som förf., så kan jag icke hjälpa det. Orsaken åter, hvarför jag icke gjort »reflexioner» öfver tre- och fyrtakt m. m., var helt enkelt den, att utrymmet icke medgaf det och att sextakten närmast intresserade mig, emedan förf:s försök att sätta ett större antal koraler i sextakt utgör det egentligen originella i hans koralbok — såsom jag ock i min artikel nämnde.

² Jag har först och främst visat, att betoningen icke alltid är sådan förf. tror den vara det, och för det andra har jag medgifvit, att taktstrecket må sättas framför en tillräckligt »stark» tonvigt, äfven om den icke alltid skulle vara den starkaste. Sist nämnda nödfalls-medgifvande är grundadt på ett förhållande, som förf. ej synes hafva nog reflekterat på, nämligen att den moderna rytmen är så oerhördt rik och växlande, att ett placerande af taktstrecket framför hvarje starkaste stafvelse skulle alldeles upphäfva en regelbunden taktindelning. Man får således nöja sig med att placera det så, att oegentligheterna blifva minst stötande. Orsaken hvarför ej taktstrecket kan omflyttas t. ex. i förf:s nr 60 är den, att då skulle de alldeles tonlösa stafvelserna ge (i många, gånge) och da (i gjorda, smorda) komma på första taktleden, hvilket stöter mer, än om relativt starka (ehuru af alltid de starkaste) stafvelser komma på samma taktled. För öfrigt är verkligen särskildt i denna koral, sådan den nu står, första taktstafvelsen oftare än den tredje den logiskt starkaste. Redan i första punkten: »Hell konung, säll och lyckosam, För Herrans folk du drage fram, Och Herren för dig gånge» — är stafvelsen ko-nästan lika stark som säll, lyck- afgjort starkare än sam, Herr- starkare än folk, dra- visserligen svagare än fram, men Herr- nästan starkare än för, och naturligtvis i gånge första stafvelsen den starkare. Rytmen är således här snarare fallande än stigande, och taktstrecket endast undantagsvis (och då oundvikligt för konsekvensens skull) anbragt i strid mot regeln.

att A. L. ej nog uppmärksammat det faktiska förhållandet och derför sjelf misstagit sig³. Vi bedja enträget A. L. och alla som dela hans mening att med särskild hänsyn härtill noggrannt studera musikkulturen, ur hvilken vi, om utrymmet medgäfv, skulle kunna uppvisa otaliga exempel på, att vårsats är riktig och i hvilka en annan placering af taktstreck skulle, särskildt i följd af den ofta förekommande omvexlingen i samma stycke mellan takter med *stigande* och takter med *fallande* sextidig rytm och hela styckets periodbyggnad, vara rent af omöjlig eller totalt förderfva taktbehandlingens rytmiska åskådlighet. A. L. kan ju till en början försöka sig på att utan notvalörernas förändring omplacera taktstrecken i åtskilliga af vårt arbetes koraler i sextakt. Också tyckes han sjelf ana ohållbarheten af sitt mot oss riktade generella klander, då han säger, att i sextakten har både 1:a, 3:e och 5:e taktleden så pass stark betoning, att hvilken af dem som helst kan börja takten⁴. Just vårt arbete framhåller sextaktens egendomliga, starkt fördelade betoning, särskildt vid *upplöst* sådan, der vi satt accent öfver alla de nämnda taktdelarne. Eljest ha vi i regeln satt accenten endast öfver ictus-delen, den *starkast* betonade⁵, hvarmed *icke* är sagdt, att de andra alls *icke* ha någon betoning. — För öfrigt hafva vi om den moderna taktläran blott sagt, att den i och för ett korrekt, klart och skönt återgifvande af den för *örat* förnimbara rytmen nödvändigt kräfver som *komplement* en sant vetenskaplig teori för den musikaliska rytmen. Att hvarken Lussys eller Riemans teorier, speciellt i fråga om teorin för *den rytmiska takten*, kunna i empirins allmängiltiga noggrannhet och framställningens vetenskapliga klarhet och konse-

quens gå upp emot den Aristoxeniska af Westphal framställda teorin, derom ha våra allvarliga studier på området fullt öfvertygat oss. — Vi uppmäna lifligt för frågan intresserade musici att sjelfva studera hithörande arbeten, ännu, tyvärr, så obekanta i Sverige, och sedan sjelfva döma utan att låta sig påverkas af prejudicerande, ej så litet tendentiösa »reflexioner», äfven om de komma från det af oss alla värderade märket A. L. Ämnet är ytterst intressant, det kunna vi försäkra, och början kan ju göras med att noggrannt studera inledningen till »Valda koraler».⁶

2) Trots sitt tal om »arcanum», torde A. L. vid närmare undersökning få nödgas erkänna, att de gamla koralerna (det gläder mig innerligt, att i A. L. hafva en kunnig och talangfull medkämpe för återbördande af deras gammalrytmiska form) låta sig *med väsendtlig trohet mot deras rytmiska ethos* korrekt och skönt framställas enligt den Aristoxeniska teorin för tretidig, fyrtidig och sextidig takt.

Teorin för den enkla och sammansatta fyrtidiga takten spelar härvid nästan lika vigtig roll som teorin för sextakten (jfr arbetet, af hvars 66 melodier $\frac{1}{3}$ ha sextakt, flertalet öfriga enkel eller sammansatt fyrtakt!). Att särskildt sextaktsteorin på ett öfverraskande klart och skönt sätt löser en hel mängd gamla koralers hittills olösta taktproblem, derom kan hvar och en öfvertyga sig sjelf, om man jemför respektiva koraler i vårt arbete med samma koraler i de ypperste tyske forskares verk, t. ex. prof. Wolfrums 1891 utkomna ypperliga verk, der koraler med de mest monströsa *taktblandningar* i brokigt virrvarr framträda förtecknade $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{2}$ $\frac{6}{4}$, men som låta sig korrekt taktbehandlas enligt Aristoxeniska sextaktsteorin. Det är om sådana, i alla händelser förkastliga taktvexlingar, vi talat, ej om taktvexling särskilda satter emellan. Sådana taktproblem har Winter-Hjelm ej löst, liksom han ej

heller har prioritetsrätt på 77-ans enkla, klara taktbehandling.⁷

3) Hvad beträffar A. L:s något väl tvärsäkra påstående, att min framställning rörande s. k. taktvexling *icke* har hemul i den grekiska antiken, särskildt i fråga om vexlingen mellan »jonici a minore» och »trocheisk dipodi», så har A. L. gjort sig skyldig till en hos den Aristoxeniska teorins motståndare vanlig grof missuppfattning. Denna senare består deri, att man låter allt hvad äldre och nyare författare i *grekisk metrik* lärt utan vidare sammanfalla med hvad Aristoxenos lärar i *musikalisk rytmik*, ehuru ingen kunnat klarare sårhålla *poetisk metrik* och *musikalisk rytmik* än just Aristoxenos, hvilken man derigenom visar sig *icke* hafva grundligare studerat.⁸ De äldre författarne i grekisk metrik (en Heliodorus, Hephæstion, Longinus m. fl.), som lefde under romerska kejsartiden, således omkr. 300—500 år efter Aristoxenos, behandlade metriken alldeles sön-dråd från rytmiken, lärde att den *långa språkstaftelsen* i poesin konstant har den *kortas dubbla längd* (rakt stridande mot Aristoxenos' fina, korrekta framställning) och uppställde sina metriskalagar och schemata derefter. Så uppstodo en mängd konstiga »versfötter», grumliga förklaringar af sådana, besynnerliga taktblandningar och metriskaschemata, som hade föga eller intet gemensamt med Aristoxenos' *rent musikaliska* »pus» (pl. »podes») i betydelse af »*rytmisk takt*», hans *rent musikaliska periodbyggnad* med deri ingående pauser, taktupplösningar och taktssammandragningar, katalexis m. m. Tyvärr är musiken till de grekiska skaldeverken på få rester när för evigt förlorad. Men så mycket kan med ledning af Aristoxenos, grekernas och en af världens ypperste musikteoretici, med säkerhet sägas, att denna musiks rytmiska taktformer och periodbyggnad i många fall måste ha gestaltat sig helt annorlunda än enligt många af dessa konstiga »versfötter» och metriskaschemata. Här af framgår oförtydligt ohållbarheten af A. L:s endast på *metriken* stödda anmärkningar mot mitt förmenta »alldeles oantika» förfarande och framställning. Hvad särskildt A. L:s förklaring af »Anaklasis» angår, så är den *icke* Alexandersons, hvilken finner den »besynnerlig», utan återfinnes i Scholierna till metrikern Hephæstions Enkeiridion, der den har intet att göra med *musikalisk* tolkning enligt den af Aristoxenos lärda »tvåfaldiga diairesis» af en »hexasämos megethos», en två-

³ Jag har ej alls yttrat mig om det faktiska förhållandet, utan endast sagt, att om detta är sådant som förf. påstår, så måste (förutsatt att att han ej misstagit sig om rytms art) taktstreck vara anbragt mot regeln. Eller hvarför skulle just i sextakter taktstrecket hafva en helt annan betydelse än i alla andra rytmer, nämligen att vara ett accenttecken? Det vore ju en vidunderlighet utan like, den alla aristoxeniska lagar i verlden ej skulle kunna förklara. Om nu ej andra skäl och för att undvika en *ännu* större olägenhet (se föreg. not) taktstreck (i sextakter så väl som i andra) *måste* någon gång placeras mot regeln, så utgör ju detta ingen giltig grund för att ej, så ofta detta möjligen kan ske, äfven i sextakter placera det i *enlighet med regeln* (exempelvis i det anförda fragmentet af Neckens polyska).

⁴ Se föregående noter.

⁵ Nej, detta är just hvad förf. mycket ofta *icke* gjort. I nr 3 t. ex. bör han hafva ictus-accent, i nr 9 man(dom), lif, fö(restod), i nr 17 mig, in(söft), i nr 19 li(der), (Get)se(mane), tröst(eländer), i nr 33 led, rät(ta), i nr 39 ing en), kött(s)lig(t), nå(dens), i nr 41 dag, synd(atrål), i nr 47 in(nerlig), gläd(je), i 54 b tac(ka), lof(va), öd(mjukt), i 60 vis(doms), gju(ta), stark(het), (om)gjor(da), i 62 ko(nung), all(maktsband), tå(lamod), man(namod), arf(vedel) o. s. v. I stället har förf. flerstädes betonat tredje taktleden såsom ictus i strid mot all förnuftig deklamation.

⁶ Jag antager, att denna uppmaning åtminstone *icke* är riktad till mig, som varit den förste i Sverige som redogjort för Westphals rytmiska forskningar öfver Aristoxenos von Tarent, och jag vågar tro att artiklarna derom i Sv. Musiktidning (1883 nr 16—18) *icke* äro mera tendentiösa än förf:s inledning. Att förf. längre ned kan föreka mig, att jag *icke* sårhållit poetisk metrik och musikalisk rytmik, visar blott att förf. *icke* alls läst dessa mina artiklar. Ej heller torde förf. således djupt hafva satt sig in i Lussy, hvilken verkligen är den ende, om hvilken med afseende på den moderna musiken kan sägas detsamma, som förf. säger om Aristoxenos med afseende på den antika, nämligen att han bygger »uteslutande på en grundlig empirisk undersökning af den faktiskt bestående vokala och instrumentala musiken, hvilken han liksom blott troget aflyssnat dess inneboende rytmiska lagar och former». Westphal deremot har gått till undersökningen af den nyare musiken med antika teorier på förhand inrotade i hufvudet, och sådant plägar enligt vanligt språkbruk kallas just för — prejudice!

⁷ I hvad mån förf. sjelf lyckats lösa problemerna, har jag beträffande sextakten sökt visa i min föregående artikel. Att *icke* Winter-Hjelm har prioritet på 77-ans lösning, är mycket möjligt; kanske är det någon annan, ännu tidigare, och lika litet från antiken påverkad koralbearbetare.

⁸ Se noten 6 och alla mina föregående artiklar i ämnet.

faldig delning af den sextidiga takten (såväl en »jonicus a minore» som en jonicus a majori): 2+2+2 och 3+3 (eller 3×2 och 2×3 taktindelar) med betoning derefter. Vill A. L. noggrannt observera den korta kolabyggnaden och tilltänka de vid musikaliskt utförande oundgängliga pauserna, så finner han t. o. m. hos Alexanderson, sid. 162, ett exempel på anaklasis-takter som finna sin fulla motsvarighet i vår, af A. L. gillade, koral n:o 31.⁹⁾

För öfrigt har jag tydligt nog angifvit, att den moderna musiken kan hafva former, som icke hafva full motsvarighet i antiken. Mot A. L. håller jag före, att det enkla förklarar det sammansatta, icke tvärtom. I musiken kände och använde antiken upptakten, och den Aristoxeniska rikt utbildade taktläran har äfven för den moderna musikens strängt rytmiska former evigt bestående värde.

Till sist: tack för ordbytet och låt oss alltid mötas aktningsfullt mot hvarandra såsom samvetsgranna musikaliska sanningssökare anstår!

Richard Norén.

Gamla operor i ny upplaga.

För två år sedan innehöll denna tidning en uppsats om utgifvandet i klaverutdrag af äldre operor i ny upplaga och bearbetning under titel »Beliebte Opern aus früherer Zeit im vollständigen Clavierauszug mit Text (Gesang und Clavier) unter hinzufügung des vollständigen Dialogs, nach Partitur berichtet und neu bearbeitet von Richard Kleinmichel». Samlingen har utkommit i serier om 10 stycken operor, obundna till 4—6 mark, bundna till 1 mark högre pris. Hela första serien kostar 40 mk (bunden 50 mk), andra serien 43 mk (b. 53). För innehållet af de två första serierna har förut redogjorts (se Sv. Musikt. 1890 N:o 18); då nu tredje serien är komplett utkommen (pr. 48 mk. — bund.

⁹⁾ Jag har förgäflles letat i både Westphal och Alexanderson, men ingenstades, ej ens hos den senare sid. 162, kunnat finna någon motsvarighet till förf:s formel — — — — —. Öfverallt möter deremot formeln — — — — —. Till dess motsatsen är uppvisad, måste jag således framhålla i min »tvärsäkerhet». Jag tillägger blott att Alexanderson, hvars bok utkom 1877, synbarligen är väl förtrogen med Westphals till den tiden utkomna skrifter. Naturligtvis har han då ej kunnat känna dem, som utkommit på 80 talet, men jag har ej heller, vid genomseende af »Aristoxenus von Tarent» och »Die Musik des griechischen Alterthums», kunnat finna att Westphal gör någon min af att hafva ändrat sin tidigare ståndpunkt i nu i fråga varande afseende.

Mycket vore att tillägga, men sättnaren väntar. Jag slutar med att äfven å min sida skyldra med värjan efter ärlig strid med en nobel och skicklig motståndare, hvars nit och entusiasm för sin sak jag beundrar, äfven om jag måste frukta att hans iver tills vidare något grunlat hans klara blick. A. L.

58 mk), må här dess innehåll meddelas. Helt visst skola dessa äldre operor ännu intressera mången i vår tid, synnerligast de af sista serien, bland hvilka några fortfarande uppföras, och andra verk i denna samling vore säkert lämpliga att användas af sängsällskap och för sällskapsteatern till både nytta och nöje. Vid nedan följande förteckning, som börjas med N:o 21 i fortsättning från föregående serier och slutas med N:o 30, är inom parentes utsatt pris på obundna exemplaret, Vi sätta för korthetens skull kompositörens namn främst.

Domenico Cimarosa: *Die heimliche Ehe* (6 mk), E. N. Méhul: *Der Schatzgräber* (4 m.), Peter von Winter: *Das unterbrochene Opferfest* (5 m.), P. A. Monsigny: *Der Deserteur* (4 m.), Adolf Adam: *Die Schweitzerhütte* (4 m.), Ferdinand Hérold: *Der Zweikampf* (5 m.), A. Fr. Boieldieu: *Rothkäppchen* (5 m.), Giacomo Rossini: *Tancred* (4 m.), Vincenzo Bellini: *Die Puritaner* (6 m.), W. A. Mozart: *Die Entführung aus dem Serail* (5 m.).

Georgina Sommelius.*

Tungt och doft kring Arnos stränder
Hörs i kvällen klockan klinga.
Mot den höga katedralen
Fram en svartklädd skara går.
Täget nalkas. Här är platsen
För de höga, för de ringa,
Här ett slut på sorgen, striden
Lefnadströtte vandrarn får.

Täget stannar. Här är platsen,
Här sin hvilostad hon finner,
Här i grafven skall hon bäddas
Näktergaln från höga Nord. —
Fram mot målet menskan sträfvat
Och af lefnadsfröjd hon brinner,
Men när kraften bryts, hon längtar
Gömmas i den vigda jord.

Liten fogel högt på grenen
Älskar kvittra, älskar larma,
Rösten sviker, sången tystnar
Och den lilla tynar af.
Äfven hon den blida, väna
Sångerskan, den hjertevarma,
Anslog känslans veka strängar
Och siut lif åt sången gaf.

Hennes lefnadssaga lär oss,
Hur för konsten varmt hon brunnit,
Hur hon fräjdats svenska namnet
På sin korta vandringsfärd,
Hur hon, svag och bräcklig vorden,
Öfver smärtan seger vunnit,
Tills hon gaf sitt lif åt döden
Som en sista offergård.

* Då vi införa detta varmhjertade poem till minne af den hädangångna konstnärinnan, hvars nekrolog och porträtt förekommer i Sv. Musiktidn. n:o 7, gå vi härmed till mötes en önskan af hennes sörjande make. Poemet lär förut varit synligt i Östgöta-Kuriren.

Vid Ångermanelfvens leende stränder
Hon fostrades upp af vänsälla händer
I kärleksfull vård
På fädernegård,
I husliga slöjder,
I lekar och fröjder,

I saga och sång. — Hur lärde hon då,
Fast ännu ett barn, att sången förstå?

Af skogarnes suck och vindarnes sus,
Af bäckarnes heft och forsarnes brus,
Af böljornas glitter
Och foglarnes kvitter,
Af blommornas krans
Och elfvornas dans,

Af sommarens ljus om natten på fjällen,
Af norrskenets prakt i vintriga kvällen?

Så växte hon opp i barndomens dager
Bland syskonen kära till ungmö så fager.
Som fågelen bort
Ur bo't inom kort
På längtande vingar
I rymden sig svingar,

Så ilar hon ut från den husliga härd
Att pröfva sin flygt uti tonernas värld.

Mot södern hon går, från fjällen, från skogen,
Den heliga konsten vårdande trogen,
Och elden, som glödde,
Triumferna födde,
Buketternas fall
Applådernas skall,

Och tjugad en värld för sångerskan låg
Hvarhelst hon går fram i segrande tåg.

Ett barn af vår karga, fattiga nord,
Hon älskade Söderns rikare jord
Der vann hon ett namn
Der fann hon en famn,
Ett älskande hjerta
I fröjd som i smärta,

En make, som delar triumfernas skatt,
En make, som tröstar i lidandets natt.

Triumfernas barn, ett lidandets vorden,
Hon längtade åter till fädernejorden,
Till barndomens strand,
Till skogarnes land,
Till doftande häckar
Och sorlande bäckar.

Hon kom — men döden skoning ej gaf
Nu ligger hon, fjärran, bäddad i graf.

* * *

Tungt och doft kring Arnos stränder
Hörs i kvällen klockan klinga,
Från den höga katedralen
Sorgeklädda skaran går.
Täget syns ej mer. Från templet
Hörs ej längre klockan ringa;
Men en ensam man, af sorgen
Tärd, vid grafven ännu står.

Det är maken. Ej från platsen
Kan han vika, ej från baren;
Död hon hvilat, hulda maken,
Bäddad i den vigda jord.
Se, en son af Södern böjer
Knä vid griften, ljuter tåren!
Outsägligt har han älskat
Näktergaln från höga nord.

Erik Sellin.

Musikpressen.

På Albert Lundquists förlag har utkommit:

För piano 2 händ.:

Ika: *Vid slottsruinen*, vals. Pris 1 kr.

Wejdling, Henning R.: »*I Bataljen*», vals, tillegn. underlöjtn. v. Kgl. norra skånska infant. reg. hr Ludvig Kruse. Pr. 1 kr.

För en röst med piano:

Sjögren, Emil: *Fyra nya sånger*. N:o 1. »Och inte vill jag sörja men sörjer ändå» (e—g), N:o 2. »Saa stand-sed og der den blodets ström» (c—e), N:o 3. Visa (a (c)—f), N:o 4. »I dödens tysta tempelgårdar» (a—e). Pr. 1 kr 50 öre.

Förster, Rudolf: »*En vals med dig*», populär sångvals. Pr. 50 öre.

Lars Bondesons *Variété-kupletter och Visor*, 3:dje och 4:de häftet à 1 krona.

Den första af valserna för piano, försedd med en litografisk vy af Borg-holms slottsruin, inledes med en ganska vacker introduktion och har för öfrigt bättre innehåll än vanlig dans-musik. I något mera gammalmodig stil är hr Wejdlings, tydligen endast för balsalen komponerade. Sjögrens sånger äro de mest betydande af ofvannämnda musikalier. De likna sina föregångare i afseende på originela harmonier och modulationer. En något allvarlig stämning genomgår dem alla; N:o 2 är till och med ett dystert stycke, till ord af Jacobsen, men, som vi tycka, det intressantaste i samlingen. Ett dubbel-b (hess-ess) i ackompanjemanget på andra sidan af denna sång (sid. 4) är troligen tryckfel. Ett gifvet sådant är sid. 8 ordet kūr i st. för kär.

I Bondesons kupletter återfinnas gamla melodier, tillyxade efter behag för att passa till orden. Beträffande dessa hade en så osmaklig visa som »Influensan» gerna kunnat uteslutas ur samlingen.

Senare har oss tillsändts, på samma förlag utkomna:

För sång och piano:

Saloman, Siegfried: *10 Visor och Sånger för små och stora*. Häftet 2. Op. 37. Innehåll: Natten (ord af Victor Rydberg), 2. Siris vaggvisa (K. A. Melin), 3. Fågeln på frusen gren, 4. Oraklet (A. T. Gellerstedt), 5. »Jag är en nordisk flicka» (Ernst Björk), 6. Fru svala (G. C. Dieffenbach), 7. En liten körsven (C. D. af Wirsén), 8. Landtmannens sommarsång (J. O. Wallin), 9. Granen (C. F. Dahlgren), 10. Signes visa (ur »Humle-plockningen» af K. A. Melin).

Detta rikkaltiga sånghäfte, en fortsättning af den i julas ett år sedan utkomna samlingen »Till jul och nyår,»

innehåller, som man ser, tonsättningar till dikter af värderade svenska skaldar, och en dikt i öfversättning från tyskan. Skulle vi särskildt utmärka några af dessa förtjenstfulla sånger, vore det den nätta Siris vaggvisa och »Fågeln på frusen gren» samt de tre följande, lifliga och komiska sångerna. I N:o 1 är i synnerhet början ($\frac{4}{4}$ takt) anslående. Det musikaliska uttrycket är väl träffadt i dessa sånger, harmoniseringen i allmänhet osökt och ackompanjemanget enkelt men vackert och vårdadt, såsom man kan vänta af en så gedigen tonsättare som hr Saloman. Priset på häftet är fabulöst billigt, 1 krona för 22 notsidor. Detta bör ock bidraga till välförtjent spridning af detta sånghäfte.

Dödsfall inom musik- och operaverlden 1891 (—90).

Abbot, Emma, miss, berömd amerikansk sångerska, † i Salt Lake City, i jan.

Alary, J. E. A., komponist, f. 1814 i Mantua, † i Paris, slutet af april.

Ambrosi, Ferdinando, tenorsångare, f. 1846, † i Pera (Konstantinopel) på våren 1891.

Blauwert, Emile, belgisk barytonist, † $\frac{3}{4}$ i Brüssel, 48 år.

Bloch, Rosine, fransk mezzosopran-sångerska, † i Monte Carlo, 42 år.

Cellier, Alfred, engelsk komponist, f. 1844, † $\frac{28}{12}$.

Dahl, Balduin, dansk orkesterdirigent, f. $\frac{6}{10}$ 1834 i Köpenhamn, † nära Köpenhamn $\frac{3}{6}$.

Delibes, Leo, berömd fransk komponist, f. 1836 i St. Germain du Val, † i Paris $\frac{16}{1}$.

De Swert, Jules, berömd violoncell-virtuos och komponist, f. $\frac{15}{8}$ 1843 i Löwen, † i Ostende $\frac{24}{2}$.

Emmerich, Robert, komponist, f. 1836 i Hahnau, † i Baden-Baden $\frac{11}{7}$.

Faccio, Franco, orkesterdir. vid Scalateatern och konservatorieprof. i Milano, komponist, f. 1841 i Verona, † i Monza juli.

Fogelberg, Gunnar, svensk sångare och sånglärare, f. i Trollhättan 1840, † i Stockholm $\frac{9}{12}$ 1890.

Gade, Niels, Wilhelm, berömd dansk tonsättare, f. $\frac{22}{2}$ 1817 i Köpenhamn, † derst. $\frac{28}{2}$ 1890.

Gläser, A. E. F. Joseph, bekant dansk tonsättare, f. i Böhmen $\frac{25}{11}$ 1835, † i Köpenhamn $\frac{29}{9}$.

Haupt, K. A., utmärkt orgelspelare, f. 1810 i Kunern (Schlesien), † $\frac{4}{7}$ i Berlin.

Heckman, Robert, utmärkt violinist och qvartettspelare, f. $\frac{3}{11}$ 1848 i Mannheim, † $\frac{24}{11}$ i Glasgow, under en engelsk konserttur.

Hitz, Frans, pianokomponist, † i Honfleur, 63 år.

Kindermann, August, berömd barytonist, f. $\frac{6}{2}$ 1816 i Potsdam, † $\frac{6}{3}$ i München.

Leybach, Joseph, bekant pianokompositör, f. 1817 i Gamsheim (Elsass), † $\frac{23}{5}$ i Toulouse.

Litolff, Henry Charles, pianovirtuos, komponist, musikförläggare, f. 1818 i London, † $\frac{5}{8}$ i Paris.

Lund, Jakob, musiker, f. d. fanjunkare vid skånska husarregementet, f. 1815 i Helsingborg, † derst. $\frac{22}{7}$.

Lundström, Joh. Fredr., musikdirektör, violinist i hofkapellet, f. 1819 i Stockholm, † $\frac{26}{12}$.

Malmström, Joh. Gust., bekant svensk pianofabrikant, f. $\frac{14}{1}$ 1815 i Gårdstånga socken (Skåne), † i Göteborg, der han hade sin fabrik, $\frac{13}{9}$.

Ohlson, Joh. Ludvig, organist, musikdirektör, instrumenthandlare i Stockholm, f. $\frac{9}{5}$ 1838 i Nerike, † härst. 14 okt.

Pacius, Fredrik, finsk tonsättare, f. $\frac{19}{3}$ 1809 i Hamburg, † i Helsingfors $\frac{8}{1}$.

Paulli, Holger Simon, förtjenstfull dansk musiker, prof. och kapellm. i Köpenhamn, f. 1810 och † derst. $\frac{23}{12}$.

Reszke, Josephine de, baronessa Kronenberg, utmärkt f. d. operasångerska i Paris. † i Warschau, slutet af febr.

Pettersson, Peter, f. d. musiklärare vid K. Krigsskolan på Karlberg, f. 1813, † å Karlberg $\frac{16}{8}$.

Præger, Ferdinand, god pianist, komponist, f. i Leipzig, † nära London, 72 år.

Taubert, Karl Wilhelm, tysk komponist och pianist, f. $\frac{23}{3}$ 1811 i Berlin, † derst. $\frac{7}{1}$.

Verhulst, Jean, förtjenstfull holländsk komponist, f. $\frac{19}{3}$ 1816 i Haag, † derst. $\frac{17}{1}$.

Vidal, Louis Antoine, fransk violoncellist och musikhärd, f. $\frac{10}{7}$ 1820 i Rouen, † i Paris, slutet af mars.

Vitu, August, skriftställare, musik-kritiker, † i Paris $\frac{4}{8}$, 68 år.

Weber, Wilh. Edv., berömd fysiker och utg. af skrifter i akustik, prof. i Göttingen, † derst. 87 år.

Westerdahl, Olof, utmärkt flöjtist, f. 1817 i Nykils församl., † i Linnköping $\frac{8}{12}$.

Wilt, Marie, fru, född. Liebenhaler, berömd tysk sångerska, f. 1833 i Wien, † derst. $\frac{24}{9}$.

Witt, Leop. Fredr., kapellmästare, komponist, f. 1811 i Königsberg, † i Kiel $\frac{1}{1}$.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. Operan. Juni 2. Gounod: *Roméo och Julia* (hr Strandberg, frk. Moritz) — 3. Messager: *Skrifvarkungen*. — 6. Bizet: *Carmen* (fru Edling). — 9, 11, 13. Wagner: *Lohengrin* (Elsa, Ortrud: frkn. Moritz, Almati; Lohengrin, konungen, Telramund, häroparen: hrr Ödmann, Nygren, Lundqvist, Grafström; — 12. Thomas: *Mignon* (fru Edling, Wilhelm Meister: hr Lundmark)

Länge väntad gick Wagners »Lohengrin» i spelårets elfte timme öfver operascenen, säkert till men för teaterkassan; ty denna operas dragningskraft visade sig första aftonen genom nästan fullt hus, oaktadt den gafs på en vacer sommarafteon. Återupptagandet skedde i en olycklig stund äfven därför, att denna tiden på året hofkapellet är något decimeradt genom medlemmars frånvaro under militäröfnin-garne. Inöfningen af operan har ej heller kunnat ske med nog fart, tro-ligen i följd af såväl forceradt arbete på framförandet af nyheten »Skrifvar-kungen» som de föregående gästspelen. Under sådana omständigheter kan för-sta utförandet, ej minst från dirigen-tens sida, anses någorlunda tillfredstäl-lande, helst med afseende på de krafter hvaröfver operan för närvarande för-fogar. Vid de efterföljande föreställ-ningarne fick operan ett särdeles godt utförande. Det har klandrats att fru Östberg icke fått Elsas rol vid denna repris, men grefvinnan i »Figaros bröl-lop», skulle sjungas af henne i samma dagar, hvilket i följd af hennes sjuk-dom dock blef om intet. Frk. Moritz, som sedan lång tid tillbaka instuderat rollen, utförde densamma i det hela ganska förtjenstfullt, och detta synner-ligast i tredje aktens betydelsefulla scen, frk. Almati gaf en kraftig bild af Ortrud, men rösten öfversteg stundom skönhetsmättet genom skärpa vid forceringen. Telramund hade, som van-ligt, en god representant i hr Lund-qvist, ehuru han första aftonen var mindre väl disponerad. Kungens parti hade hr Strömberg bättre gått ut med, än hr Nygren, hvars bas bar för ringa djup härtill. Hr Ödmann, i titelrollen, har varit väl disponerad och skördade rikt bifall. Mera höghet och värme i Graal-riddarens uppträdande skulle dock ej skada, äfvensom stundom en mera mjuk och lugn vokal framställning skulle fullkomna det goda intrycket af hr Ödmanns Lohengrin. Operan som senast gafs här d. 18 mars 1889, om vi rätt minnas, med frk. Ek som Elsa, afslutade nu denna speltermin. Till förmån för f. d. Mindre (Stjernström'ska) teaterns pensionsfond gafs »Mig-non», hvari fru Edling afslutade sitt engagement vid vår Kgl. opera.

Till våra prenumeranter.

I *Svensk Musiktidnings* utgifvande in-träder nu, såsom vanligt, och i likhet med flera utländska musiktidningar, ett uppehåll i sommar, under "den döda säsongen", då det högre musiklivet å scenen och i konsertsalongen ligger nere. Från och med 1 september fort-sättes tidningen såsom förut med två nummer i månaden.

Redaktionen.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Den från konserter härstädes bekante tenorsångaren Olof Lemon, hvilken med stor framgång under senaste spelår debuterat som operasångare i Göteborg, lär af dir. Nordqvist, som haft tillfälle att höra honom der, engagerats för nästa säsong vid Kgl. operan. Denna nyhet kan ej annat än helsas med tillfredställelse i betraktande af hr Lemons utmärkta röst och andra för scenen passande personliga egenskaper. Kgl. operan är verkligen i behof af en god tenor, som kan ställas vid sidan af hr Öd-manns, och vi anse Kgl. operan ha gjort i det hänseendet en god acqui-sition med hr Lemons engagement.

Arvid Ödmanns gästspel under guld-bröllophögtiden i Köpenhamn kröntes med stor framgång särskildt gäller detta hans Turiddo i »Cavalleria rusticana.»

Vasa-teatern afslutade sin säsong den sista april med Offenbachs »Pariser-lif», i hvilken opera, liksom förut i »Den sköna Helena», fru Anna Petter-son(-Norrie) gästade med en framgång, kanske ännu större än förut.

Ett föredrag "Om skolsång" hölls nyligen af sånglärarinnan i Katarina folkskola, fröken Anna Bergström, som under år 1890 med statsunderstöd studerat skolsångundervisningen i ut-landet. Det intressanta föredraget mottogs med mycket bifall. Vi ha nu ej rum för att närmare redogöra för detsamma.

Allmänna musikaliska förskolan under hr Fredrik Pettersson har innevarande år fortgått enligt sitt program, att mu-sikteori och gehörstudier (musikdik-tamen) böra åtfölja pianoundervisningen alltifrån början.

Nästkommande höst anordnas för minderåriga elever utan förkunskaper en särskild förberedande klass, der lä-rarinnor ombesörja undervisningen i hemmen samt månadligen uppvisa hvarje elev för föreståndaren; offentliga uppvisningar förekomma icke i någon form.

Till höstterminens afgiftsfria peda-gogiska kurs för lärarinnor mottager hr Pettersson anmälningar under som-maren; en dylik kurs för yngre piano-lärare är äfven ifrågasatt.

Vid den pågående internationella ut-ställningen för musik och teater i Wien utställer hr Petter-son en på tyska af-fattad redogörelse för Allmänna musi-kaliska förskolans arbetssystem och lärokurser.

Upsalakören O. D. kom att börja sitt konserterande, icke i Kalmar som först uppgafs, utan i Visby d. 7:de d:s, der två konserter gäfvos på samma dag.

Operasångarna hrr Carl Lundmark, Helmer Nygren och Erik Borgstedt komma att delta i den sångarfärd

som Norrlands nation i Upsala anträ-der till hembygden omkring den 16 juni. Derefter förbereder hrr Lundmark och Nygren, med hr Borgstedt som ackompagnatör, en turné genom Norr-land börjande omkr. d. 12 juli i Luleå. Programmet kommer bl. a. att omfatta duetter ur »Faust», »Leonora» och »Alphyddan», sånger af Josephson och Kjerulf samt arior ur »Mignon», »Kö-nung för en dag» och »Neaga» m. fl.

En operaturné företager i första hälften af juni Stora teaterns i Göte-borg lyriska artister: fröknarna Lin-degrén och Hamberg, hrr Söderman och Hennig m. fl., under ledning af kapellmästare Herbold. Turnén om-fattar städerna Venersborg, Uddevalla, Vexjö, Kalmar, Karlskrona, Jönköping, Linköping, Norrköping, Vestervik, Oskarshamn, Eksjö, Borås, m. fl. En-dast Gounods »Faust» kommer att gifvas, en gång i hvarje stad.

Damkvartetten från Kgl. operan, som under våren i hr Julius Wiberghs sång-skola inöfvat ny repertoar, ämnar, lik-som föregående år, företaga en konsert-turné under juni och juli månader om-fattande mellersta och södra Sverige. I augusti torde Finland besökas.

En ny damtrio (af hr Wibergh ut-bildad) bestående af frökn. Norén (so-pran), Forsberg (mezzosopran) och Ber-gensson (alt) skall under namn af »Sven-ska damtrion» denna sommar konserter i mellersta och södra Sverige.

Fröken Anna Wallin, som under 1½ års tid sjungit för Fritz Arlberg här-städes, gaf pingstdagen konsertmatiné i Malmö. Sydsvenska Dagbladet be-römmar hos den unga sångerskan ej blott röstens omfång och klangfärg utan äfven det vårdade, om flitig ut-bildning och god uppfattning vittnande sångsättet.

Fröken Signe Törneblad, dotter till bankofullmäktigen och riksdagsmannen Törneblad och svägerska till ameri-kanske ministern Thomas, vistas sedan förlidet år i Paris för sångstudier. Hon sjunger för fru Artöt och lär, enligt fleras omdöme, ha gjort mycket stora framsteg.

Förlofning har, enligt svensk-ameri-kanska tidningen Duluth Posten, in-gåtts mellan den bekanta sångerskan fröken Augusta Öhrström, som sedan några månader befunnit sig på en konsertturné i Förenta staterna, och hr F. O. Renard, som varit hennes impresario under nämnda konsertturné.

Märta Petrin, den rikt begåfvade unga svenska sångerskan, har sedan en längre tid fortsatt sina studier i Paris. Sedan hon afslutat dessa, till-träder hon i höst ett fördelaktigt en-gagement i Brüssel, hvilket hon före-dragit framför ett dylikt i London.

Göteborg. Stora teaterns operaföre-ställningar afslutades d. 29 maj med

»Carmen». Dagarne förut gäfvos ett par folkföreställningar af »Regementets dotter» och »Faust», hvilken senare opera äfven gafs som recett för hr Söderman. Dessutom gafs »Trubaduren» som recett för kapellm. Herbold och »Fra Diavolo» för kören.

Herr och fru Linden ha anträdt en resa till utlandet och deras engagement vid Göteborgsteatern lär ännu icke vara afgjort. — Konserter ha i maj gifvits af violinisten Nils Ericson å Stora teatern samt frökn. Edla Hamberg och Sofie Lindegren i Exercis-huset.

Söderhamn. I nya gymnastikhuset gafs här den 15 maj konsert af Söderhamns Sångförenings manskör och den 28:e en kyrkokonsert af Söderhamns kyrkokör under ledning af prostén Kihlberg, hvarvid P. U. Stenhammars oratorium »David och Saul» utfördes. Solopartierna utfördes af fru Hofvenberg från Gefle, en inom dess musik-verld uppburen sängerska, samt frökn. H. Norell, hrr G. och C. J. Bodlund och C. Wallin. Konserten säges i sin helhet ha lemnat ett mycket godt intryck.

Sundsvall. Sångarne Hrr J. O. Wallin och Arthur Stenmark gäfvos med biträde af Norrlandskapellet och musik-vänner här en konsert den 24 april. Jemte orkestermusik och sångkvartetter utförde konsertgifvarne duetter ur »Martha» och första aktens final i »Faust» samt hvar för sig arior ur »Gioconda», »Barberaren», barcarole ur »Lalla Rookh» samt serenaden ur »Faust».

Norge.

Kristiania. Krist. teater har under senare hälften af maj och i denna månad gifvit af pjäser med musik »Per Gynt», »Faust» med frk. Oselio som Margareta, »Den svarta dominon» med fru Moe som Adèle samt »Carmen» med frk. Oselio i titelrolen och fru Moe som Michaela.

»Aftenposten» omtalar från denna representation ett, som den säger, egen-domligt intermezzo. Efter 3:dje akten, hvari fru Moe förtjenstfullt utförde Michaelas aria, applåderades lifligt. Ridån gick upp och hufvudpersonerna, frk. Oselio, fru Moe, hrr Kloed och Lund framträdde. Ridån gick ned. Nya applåder och framropning af fru Moe-Michaela, och — frk. Oselio inträdde åtföljd af hr Kloed. Ännu en gång rop på fru Moe, och ånyo framträdde af frk. Oselio och — kapellm. Hennum. Fru Moes beundrare gjorde ännu ett försök, som hade till följd att gasen släcktes.

På Tivoli har fru Anna Pettersson-Norrie uppträdt tre gånger med stort bifall. Operasångaren Rud. Sellman började d. 15 maj ett gästuppträdande på Eldorado.

Den 11 juni firade Edvard och Nina Grieg sitt silfverbröllop på sin villa nära Bergen, och voro då föremål för stor hyllning samt erhöilo värdefulla hedersgåfvor, såsom en flygel af Steinway m. m.

Finland.

Helsingfors. Svenska teatern har i slutet af maj gifvit af musikpjäser Millöckers »Söndagsbarnet», »Regina von Emmeritz» och »Stackars Jonathan», den senare som recett för hr och fru Castegren. — På Alexandersteatern har Fröberska sällskapet gifvit under senare hälften af maj »Sjökadetten», »Storhertiginnan», »Boccaccio», »Frihetsbröderna», »Konung för en dag» samt »Tiggarestudenten», den senare som recett för frk. Gerda Grönberg, som uppträdt med stor framgång i alla dessa pjäser. Dessutom har gifvits »Fatiniza». — Af konserter ha gifvits en symfonikonsert (6:te) och populära konserter. — Helsingfors' Musikinstitut har haft 3 uppvisningar; å den första, i Tyska kyrkan, gäfvos endast orgelmusik och sång för bland. kör, å de senare saker för violin och för piano samt solosång. Klockare- och organistskolan hade äfven en uppvisning i Gamla kyrkan.

Wasa. Musikaliska föreningens orkester gaf den 26 april sin 5:e och sista musikaften under dir. A. E. Westerlinds ledning efter ett s. k. »Valprogram». Vid föregående musikaften erhöil nämligen hvarje medlem en blankett för ifyllande af sina favoritnummer och efter 72 inlemnade »valsedlar» bestämdes sedan programmet. En sådan konsert anordnas här vanligen i slutet af säsongen.

Flesta rösterna erhöilo sålunda: Fackeldans N:o 1 af Meyerbeer (35). Sérénade mélancolique för violin af Tschaiakowsky (32), »Hjertesår» och »Våren» för stråkorkester af Grieg samt Dolores-vals af Waldteufel (31), uvertyr till »Hamlet» af Bach (28) samt marsch ur Mendelssohns »Athalia» och entreakt jemte kör ur »Lohengrin» (21).

Danmark.

Köpenhamn. Kgl. operan har under senare hälften af maj och i första dagarne af juni gifvit följande musikpjäser »Drot og marsk», »Carmen» (med frk. Dons och hr Fr. Brun), »Figaros bröllop», »Traviata» samt »Romeo och Julia» (2:dra akt och 4:de aktens första afd.) och »Cavalleria rusticana», i hvilka sistnämnda operor hr Arvid Ödmann uppträdde på kallelse af teaterchefen.

En festföreställning till firande af konungaparets guldbrolopp egde rum å Kgl. teatern d. 26 maj med följande program: 1. Hyllningskantat af Bergsøe med musik af hofkapellm. Joh. Svendsen, utförd af teaterns hela personal samt med inlagdt recitativ (af Em. Poulsen) och slutvers på »Kung Christian»-melodien, hvari publiken var anmodad att instämma; 2. 1 akt af »Heksen», 3. Festballett af Joh. Svendsen, som anförde det hela, prydd med

sitt nya kommandörsband. Äfven andra teatrar och musiketablissemang hade vid detta tillfälle festföreställningar. — Casino-teatern har för öfrigt gifvit »Cornévilles klokke» och »Miss Helyett».

Guldbroloppsmusik: »Festkvadrille» och »Festmarsch» af Georg Lumby, samt »Fackeldans» af C. H. Möller, har på W. Hansens förlag utkommit i anledning af högtidligheten.

Paris. Berlioz' »Les troyens» (»Trojanerna i Karthago») återuppfördes första gången den 7 juni å Opéra Comique. Denna opera, först uppförd 1863 (sex år före komponistens död, 25 år efter hans första opera »Benvenuto Cellini») slog nu mycket an genom sin i vår tid förstådda musik, genialisk och i många fall storslagen. I Didos rol debuterade en sjuttonårig sängerska, frk. Delna, som var föremål för en högst ovanlig hyllning och anses blifva en lysande »stjärna».

London. Operasäsongen började d. 16 maj å Coventgarden-teatern och anses blifva lysande. Bland engagerade första rangens artister nämnas i främsta rummet sängerskan Melba och tyske Wagner-tenoren Alvary. Våra landsmaninnor Sigrd Arnoldson-Fischhof och Agnes Janson äro, som bekant, äfven engagerade der. På repertoaren står flere Wagner-operor, »Fidelio» etc.

Leipzig. En staty af Mendelssohn aftäcktes här d. 26 maj (Kristihimmelsfärdsdag) å platsen framför nya »Gewandhaus». Den visar mästaren stående med en kappa lätt kastad öfver ena axeln, i högra handen, som hvilat på ett stöd, bär han en taktpinne. Sockeln bär allegoriska figurer, postamentets baksida den gyllne inskriften »Edles nur künde die Sprache der Töne».

Dödsfall.

Biernacki, Nicodème, violinist † i Sanok (Galizien) d. 6 maj, 67 år. B. tillhörde de polska flyktingar, som på 1860-talet kommo upp till Norden. Han gaf om våren 1865 tre konserter å kgl. operan och var derefter anställd vid dramat. teaterns orkester till dess denna indrogs, då han reste till Posen. B. blef slutligen lärare i violinspelning vid gymnasiet i Sanok.

Breuning, Gerhard von, son till Beethovens vän Stefan v. Br. Dr. G. v. Br., som helt ung en favorit hos Beethoven, har om honom skrivit en bekant bok »Aus der Schwarzschanerhaus, Erinnerung an L. van Beethoven aus meiner Jugendzeit» (se Sv. Musikt. 1886 N:o 18 o. 19 med Beethovens porträtt och afbildning af Schwarzschanerhuset) G. v. Breuning dog 6 maj i Wien, 78 år.

Duprato, Jules Laurent, sed. 1871 professor i harmoni vid Paris-konservatoriet, f. i Nîmes, † i Paris 65 år. D. har komponerat sänger och mindre operor: »Trovattelles», »Paquerette», »Salvator Rosa» etc.

Goring-Thomas, Arthur, begåfvad engelsk komponist, mest bekant genom den älfven i Tyskland gifna operan »Esmeralda», f. 21/11 1851 i Ratton (Sussex), † i London (kastade sig, troligen i sinnessörvring, under ett bantåg).

Guiraud, Ernest, bekant fransk komponist och konservatorieprofessor i Paris, f. 23/6 1837 i New Orleans, der hans far, Jean Bapt. G., (som 1827 vann romerskt pris vid konservat.), var musiklärare. Ernest G. kom 15-årig till Paris-konservatoriet och erhöil der 1859 romerska priset för kantaten »Bajazet et le joueur de flûte». Efter återkomsten från Italien fick han flere operor uppförda: »Sylvia» (1864 å Op. com.), »En prison» (1869 å Th. lyr.), »Le Kobold» (1870 å Op. com.) samt

vidare, efter att som frivillig ha deltagit i fransk-tyska kriget, »Madame Turlupin» (Op. com. 1872), baletten »Gretna-Green» (å Stora op.) och »Piccolino» (Op. com 1876), som gjort honom mest bekant (gifven i Stockholm å Nya teat. 1882) samt »La galante aventure» (1882). G. blef 1876 professor i harmoni och 1880 i komposition (efter Massé) vid konservatoriet i Paris, der han hastigt dog d. 8 maj. Han har äfven komponerat en orkestersuite »Carnaval», en konseruvertyr och mindre saker.

Herrig, Hans, författaren till flere dramer och operatexter, deribland till den af Andr. Hallén komponerade »Harald Viking», † d. 4 maj i Weimar 47 år.

Lampadius, Wilh. Ad., dr. phil., författare till en biografi öfver Felix Mendelssohn-Barth., † 7/4 i Leipzig.

Lamperti, Francesco, berömd sånglärare i Milano, f. 14/3 1813 i Savona, † 1/3 i Como.

Han var 1850—75 sängprofessor vid Milano-konservatoriet, der han själf utbildat sig. Bland hans många berömda elever kunna räknas Mmes Artot, Albani, Cruvelli, Sembrich m. fl. L. har utgifvit en sängskola, sängtyder, drillstudier m. m.

Lombardo, sängprofessor, f. i Palermo, † d. 3/5 i Neapel, 72 år. I sin ungdom skref han komiska operor, som med framgång uppfördes på mindre scener, men fick 1864 sin opera »L'albergo dell' allegria» upp på San Carlo-teatern. Hufvudsakligen känd som sånglärare och genom sina läroböcker »Guida dell' arte del canto» och »Lo studio di perfetta intonazione».

Poise, Ferdinand, kompositör, f. d. 3/6 1828 i Nîmes, † 14/5 i Paris. Han var i Paris konservatoriet elev af Ad. Adam och har skrivit många behagliga operor och operetter deribland de bekanta »Bonsour, voisin!» (1853) (»God natt, granne», först här gifven 1856 å

Mindre teatern), »La surprise de l'Amour» (1877), »L'Amour médecin» (1880), »Joli Gilles» (1884) och efterlemnar det färdiga partituret till en opera »Carmesine», antagen för Opéra comique.

Rust, Wilhelm, professor, musikdirektör och Thomas-kantor i Leipzig, berömd Bach-ferskare, ledde i många år utgifvandet af J. S. Bachs verk genom Bachsällskapet, f. 15/8 1822 i Dessau, † d. 2/5 i Leipzig.

Obs! Resp. Stockholmsprenumeranter, som utflytta till sina sommarställen, torde för ditsändande af nästkommande nummer uppgifva sin adress till

Redaktionen.

För hvarje musikaliskt hem rekommenderas

SVENSK MUSIKTIDNING,

Nordiskt musikblad, 12:te årg., innehållande populär läsning i musikaliska ämnen, instruktiva artiklar om musikundervisning etc., biografier med porträtter, följetonger, notiser om musikverldens tilldragelser m. m.

Tidningens årsprenumeranter erhålla musikbilagor, (omkring 14 sidor) af god och lätt utförbar sång- och pianomusik. Tidningen utkommer 2 gånger i månaden (utom juli—aug.); Pris pr år 5 kronor. Prenumeration sker direkt hos Redaktionen Olofsgatan 1, i bok- och musikhandeln; för landsorten bäst å posten.

OBS! I n:o 1—7 Porträtter af Erik Åkerberg, Anna Karlsohn, Edvard Grieg, Annette Essipoff, Am. Ponchielli, Emma Holmstrand, Georgina Sommelius-Bottero, Aulinska kvartetten, A. Sullivan, Ole Olsen, V. Pasqualis, Dina Edling; med n:o 6 musikbilaga inneh.: pianostycken af Emil Sjögren, A. M. Myrberg, Erik Åkerberg och Adr. Dahl, visa af Ludv. Norman.

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten enhälligt vitsordade för att vara de bästa i Norden tillverkade. Prisbelönte i Köpenhamn 1880 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran fränko.

Skandinaviska Orgelfabriken. Kontor och utställning i Stockholm: Mästersamuelsgatan 24.

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale) af

Adrian Dahl,

finnes att köpa å Svensk Musiktidnings expedition, Olofsgatan 1, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Svensk Musiktidnings Musik-Album

V—1891,

innehållande för piano: **Berger, L.**: Menuett; **Kirchner, Th.**: Albumblad; **Mendelssohn**: »På sångens lätta vingar» (transcr.); **Mozart**: Menuett (ur Ess-dur-symf.); **Myrberg, A. M.**: Le-nadslust; **Rietz, L.**: Juhelsning; — för sång med piano: **Oterdahl, Ada**: Den lyckliga kärlekens smärta; **Sjögren, Emil**: Den långa dagen,

säljes å 1 krona å tidningens Expedition. Olofsgatan 1 (1 tr. upp öf. gården) samt i bok- och musikhandeln.

Ett Althorn

af Herrar Ahlberg & Olsons berömda tillverkning, förnicklad, begagnadt endast några dagar säljes billigt med tillhörande etui och skrifven notbok, innehållande 309 st. valda melodier af A. L. Bagge, Göteborg. (G. G. 504.)

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å 2 kronor hos P. Herzog, Malm-skilnadsgatan 54.

OBS! Billigt annonspris i Svensk Musiktidning: 10 öre petitrad; 15 öre petitrad för utländsk annons.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmnier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs! Hufvuddepot för Blüthners världsberömda Flyglar, samt Rö-nischs & Steinweg Nachfolgers utmärkta Pianinos.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte. **OBS.** Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwech-tens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malm-sjö.

Resp. Tidningsredaktioner

eller musikvänner i landsortsstäderna anmodas att till Svensk Musiktidnings Expedition insända tidningsnummer med program för konserter och teaterföreställningar med musik eller andra märkligare musikaliska notiser, på det vår enda musiktidning skall kunna redogöra för musiklivet i vårt land äfven utom hufvudstaden.

Redaktionen.

Hrr Bokhandlare i landsorten som ännu icke inbetalt Sv. Musiktidnings saldo för 1891, anmodas göra detta med omgående.

Redaktionen.

Innehåll: Dina Edling (med porträtt). — Genmåle till A. L. af Richard Norén (om artikeln »Westphalism i Sverige», se näst föreg. Nr.). — Gamla operor i ny upplaga. — Georgina Sommelius, poem af Erik Sellin. — Musikpressen. — Dödsfall inom musik- och operaverlden 1891 (—90). — Från scenen och konsertsalen. — Till våra prenumeranter. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.